Print ISSN: 2423-4869
Online ISSN: 2423-4850

FPCEJ

Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal

2022. Vol. 7, N. 2 (14)

Estimating Happiness Based on Spiritual Intelligence and Personality Traits in Women Teachers

Received: 20 - 12 - 2021 **Accepted:** 6 - 3 - 2022

Mahtab Davari Chegani MA in General Psychology, Department of Psychology, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran.

Kourosh Goodarzi Assistant Professor, Department of Psychology, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran. Ko.Goodarzy@iau.ac.ir

Abstract

Background: Various healthy family emergence factors and identifying the correlates of spouses' happiness as a manifestation of this health play a significant role in formulating social strategies focused on improving family functioning. The purpose of this research was to estimate happiness based on religious beliefs, spiritual intelligence, and personality traits. **Method**: The current research is quantitative and fundamental and was carried out using the correlation analysis method. The statistical population included all married female preschool teachers in Khorramabad and Dora Chegani cities, 102 of whom were selected as a sample using the available sampling method. Data collection tools included Argyle's happiness (1989), King's (2008) spiritual intelligence, and McCrae and Costa's (1985) personality traits. Data analysis was done using Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis. **The results:** The results of the correlation coefficient showed that there is a direct and significant relationship between the component of developing awareness of spiritual intelligence and the personality traits of extroversion and conscientiousness with happiness. The results of multiple regression analysis showed that among the components of spiritual intelligence, the expansion of consciousness component is a stronger estimator for happiness and explains about 0.09 of the variances of its scores. Also, the results of multiple regression analysis showed that among the sub-characteristics of personality, extroversion, and conscientiousness are stronger estimators for happiness and explain about 0.29 and 0.21 percent of the variance of its scores, respectively. **Conclusion**: The obtained results showed that the components of spiritual intelligence and personality traits of preschool teachers play a role in their happiness. Therefore, to improve the level of happiness, it is possible to assess and train the components of spiritual intelligence and pay special attention to personality traits.

Keywords: *happiness, personality traits, religious beliefs, spiritual intelligence, women*

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal

Introduction

One of the new approaches to psychology that was created in the late 20th century is positive psychology. In this approach, instead of emphasizing the negative aspects of life, attention is paid to the recognition and promotion of positive aspects and human strengths. This approach includes a wide range of psychological concepts, including happiness (Jalali, 2022). Happiness implies mental well-being and includes the satisfaction of people and their positive emotions in life experiences; Happiness includes positive emotions associated with being happy, and each of these emotions reinforces each other with being happy (Dolan, Peasgood, & White, 2008). Happiness, especially in teachers, increases abilities and effectiveness in the classroom. When teachers are happy, they are satisfied with their teaching and establish a good relationship with students which leads to an increase in students' interest in lessons (Hendrawijaya, Hilmi, Hasan, Imsiyah, & Indrianti, 2020). Spiritual intelligence is one of the influential factors in happiness and causes the growth and flourishing of human virtues such as forgiveness, altruism, compassion, and happiness in a person. Spiritual intelligence is important in two ways. First, it is correlated with spirituality and can be compared with other constructs in the psychology of religion. Second, it is the counterpart of constructs such as gratitude and forgiveness, which are in harmony with the concepts of positive psychology (Shojaei & Soleymani, 2015). Individual differences in the experience of happiness are largely related to personality differences. Researchers (Warnecke, Baum, Peer, & Goreczny, 2014) found that 64% of the variance in happiness is caused by a person's personality traits, life orientation, self-efficacy, and life satisfaction. In addition, other researchers (Howard, Kivlahan, & Walker, 1997) found that extroverted people have higher levels of happiness. In addition, neurotic people have lower happiness. Also, the findings of other research indicate that personality traits affect the level of happiness in people, and when people have characteristics such as extroversion, conscientiousness, and agreeableness, they experience more happiness. The education organization is one of the most important social institutions and at the same time, it is the creator and developer of the society. In terms of having influential elements, this organization can play an important role in

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

improving the happiness of society, especially through its teachers. Teachers' happiness is very important in the education system. Happy teachers increase the well-being and academic vitality of students (Hendrawijaya et al., 2020). According to the said contents and considering that enough studies have not been done on the happiness of teachers and especially the role of spiritual intelligence and their personality traits in it, the present research was conducted to answer the question that "spiritual intelligence and what role do personality traits play in the happiness of preschool teachers?"

Method

The research method in this study was descriptive and correlational. The statistical population included all female preschool teachers in "Khorramabad" and "Dore Chegani" cities. Using the available sampling method, 102 people from this community were selected as a sample group and studied. To describe the variables, indicators of central tendency, dispersion, and distribution of scores were used. Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis were used to analyze the study hypotheses. Data was collected by the following tools.

Oxford Happiness Questionnaire: This 29-item tool was created by Argyle et al (1989) to evaluate the level of happiness in people. The items of this tool have 4 options that are scored from 0 to 3. In this questionnaire, the lowest score starts from 0 to the top. So, if the score is closer to 87, the subject has higher happiness.

Neo Personality Characteristics Questionnaire - Short Form: This tool was compiled by McCree and Costa (1985) and in this study, its 60-item short form was used. This instrument assesses five personality traits, which are neuroticism (N), extraversion (E), openness to experience (O), agreeableness (A), and conscientiousness (C). Each of these features is evaluated with 12 questions. The way to answer it is on a 5-point Likert scale from 0 to 4.

Spiritual Intelligence Questionnaire: This tool was developed by King (2008). It has 24 questions and 4 subscales. In this tool, the lowest score of each subscale starts from 0, and the closer the question score is to 28, the higher the spiritual intelligence.

Findings

The findings related to the descriptive indices indicated that in the components of spiritual intelligence, including critical existential thinking, the mean and (standard deviation) were 16.31 and (4.45), respectively; in the production of personal meaning,

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

respectively 12/72 and (2/95); In transcendental consciousness, the average and (standard deviation) are 15.94 and (3.42), respectively; And in the expansion of consciousness, the average and (standard deviation) are 10.35 and (3.15), respectively; In personality traits including extroversion, respectively 32.18 and (5.28); In openness to experience, the average and (standard deviation) are 27.02 and (3.81), respectively; Agreeable mean and (standard deviation) 24.98 and (4.48), respectively; Conscientiousness average and (standard deviation) 30.02 and (3.34) respectively; And in happiness, the mean and (standard deviation) were 30.89 and (13.69), respectively. The data relating to significance levels in Table 1 indicate that the scores of the participants in the components of spiritual intelligence, personality traits, and happiness are higher than 0.05, so the data distribution is normal.

Table 1 Kolmogorov-Smirnov test for normality of data in the variables of spiritual intelligence, personality traits, and happiness

Indicator / Subscales	The value of the z statistic	The significance level (p)
Critical existential thinking	0.87	0.43
Personal meaning production	1.23	0.09
Transcendental consciousness	1.05	0.22
Expansion of consciousness	0.846	0.47
extroversion	0.816	0.51
Conscientiousness	0.946	0.31
Agreeableness	0.776	0.584
Openness to experience	0.991	0.27
Neuroticism	0.823	0.50
Happiness	0.695	0.72

* P≤0.05

Table 2 shows that the obtained correlation coefficients of some variables such as the expansion of awareness, extroversion, and conscientiousness have a direct and significant correlation with happiness, and the neuroticism variable has an inverse and significant correlation with happiness. No significant relationship was observed in other variables.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Table 2 Correlation coefficients between variables of spiritual intelligence, personality traits, and happiness of preschool teachers

	Happiness	
Research variables	Correlation coefficients	The significance level
Critical existential thinking	0.17	0.07
Personal meaning production	0.15	0.12
Transcendental consciousness	0.12	0.22
Expansion of consciousness	0.30	0.002
extroversion	0.40	0.001
Openness to experience	0.03	0.74
Agreeableness	0.07	0.44
Conscientiousness	0.24	0.001
Neuroticism	-0.34	0.001

P≤0.05

Table 3 shows that in the multiple regression analysis, awareness expansion explains about 0.09% of the variance of preschool teachers' happiness scores.

Table 3 The results of multiple regression analysis between the components of spiritual intelligence and the happiness of preschool teachers.

	Multiple correlations MR	Coefficient of determination RS	F P	Regression coefficients (ß), B			
				1	2	3	4
Critical existential thinking	0.201	0.04	F= 4/94 P= 0.88	β= 0.02 B= 0.07 t= 0.150			
Personal meaning production	0.203	0.041	F= 4/65 P= 0.81	β= 0.11 B= 0.12 t= 2.10	β= 0.03 B= 0.17 t= 0.24		
Transcendental consciousness	0.211	0.044	F= 3/94 P= 0.93	β= 0.09 B= 0.12 t= 1.23	β= 0.14 B= 0.18 t= 1.34	β= 0.012 B= 0.049 t= 0.86	
Expansion of consciousness	0.304	0.0931	F= 2/47 P= 0.01	β= 0.14 B= 0.21 t= 1.12	β= 0.09 B= 0.13 t= 1.22	β= 0.10 B= 0.20 t= 2.11	β= 0.34 B= 0.501 t= 2.51

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Table 4 shows that in the regression analysis, extroversion explains about 0.29% and conscientiousness about 0.21% of the variance of preschool teachers' happiness scores.

Table 4. Results of multiple regression analysis between personality traits and preschool teachers' happiness

	Multiple correlations MR	Coefficient of determination RS	F P	Regression coefficients (ß), B				
				1	2	3	4	5
Extroversion	0.465	0.217	F= 5/310 P= 0.001	β= 0.29 B= 0.76 t= 2.48				
Conscientiousness	0.455	0.207	F= 3/91 P= 0.05	β= 0.34 B= 0.45 t= 2.22	β= 0.21 B= 0.44 t= 2.26			
Agreeableness	0.345	0.119	F= 4/94 P= 0.24	β= 0.31 B= 0.43 t= 2.56	β= 0.33 B= 0.46 t= 2.41	β= 0.01 B= 0.03 t= 0.189		
Openness to experience	0.321	0.103	F= 4/94 P= 0.85	β= 0.34 B= 0.55 t= 2.12	β= 0.20 B= 0.48 t= 2.18	β= 0.019 B= 0.09 t= 0.230	β= 0.10 B= 0.12 t= 0.78	
Neuroticism	۳۱۹۵.	0.101	F= 4/94 P= 0.24	β= 0.40 B= 0.56 t= 2.17	β= 0.45 B= 0.71 t= 2.23	β= 0.10 B= 0.11 t= 1.01	β= 0.09 B= 0.11 t= 1.12	β= 0.14 B= 0.34 t= 1.14

Discussion and Conclusion

This research was conducted to determine teachers' happiness based on spiritual intelligence and personality traits. The findings showed that there is a significant relationship between spiritual intelligence and personality traits with the happiness of preschool teachers. These findings are consistent with the results presented by some researchers (Bakhshipour, Panahian, Hasanzadeh, & Tamaddoni, 2013; Lun & Bond, 2013; Soto, 2013).

In explaining these findings, it can be said that people who have a higher score of spiritual intelligence achieve more happiness. Momentary pleasures are fleeting and humans have always sought lasting pleasures, the activities that people do to seek spirituality, including helping others can lead to happiness. Spiritual intelligence helps people to have a stable self and reduce worries and anxieties, and a person can communicate deeply with others with great happiness. The use of spiritual intelligence

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

enables people to act to solve problems with a spiritual attitude to reach the truth and feel happy, and when people feel happy, they are more creative and efficient and can make better decisions.

In line with the findings of some researchers (Lun & Bond, 2013; Zamanipoor et al., 2015), it can be said that since spiritual intelligence is an experienced ability that allows people to gain more knowledge and understanding, and the context provides for achieving perfection and progress in life. Happiness plays an effective role in improving and increasing physical and mental health and increases security and satisfaction in life and a higher spirit of participation. Teachers with high spiritual intelligence as the ultimate intelligence that shows meaningful and value issues and includes psychological adaptation capacities, is based on non-material and non-algebraic aspects and includes spiritual resources, values, and characteristics. which increases performance and daily health. Teachers with a high score of spiritual intelligence use spiritual resources in their work to solve problems, and you can see characteristics such as humility, forgiveness, justice, and pity or forgiveness in them by having these characteristics and a positive view of the world. These teachers are satisfied with their lives and strive to improve them and achieve happiness. Also, in explaining the relationship between personality traits and happiness, it can be concluded that one of the factors of happiness is having social ties and relationships. Happiness and vitality as one of the most important psychological needs of human beings due to their major impact on the formation of human personality and in a word the whole of human life and has always occupied the human mind. The most important point in this field is how to achieve happiness and strengthen it and the factors influencing the achievement of this vital need. Personality traits are among the factors that have a significant impact on this phenomenon.

According to the findings of this study, it can be concluded that extroverted teachers who have higher social relationships experience more happiness in life. In such a way that this extroversion of teachers should be institutionalized as a personality trait in them so that they can convey this happiness to students in their jobs. In contrast, teachers who suffer from anxiety, depression, and stress in their lives, who are called neurotic teachers,

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

are less happy in their jobs and have the possibility of transferring their anxiety, depression, and stress to students.

Research ethics

In this research, several ethical research considerations have been considered. Informed consent was obtained from the participants; Participants were told that the information obtained from them was useful and constructive; The information obtained from them is completely confidential and will not be accessible to anyone except the researcher; Participation in the research is optional and at any stage of the research, the participant can leave the research at their request.

Funds

This study was carried out at the personal expense of the first researcher - Mahtab Davari Chegani and no financial resources were received at any stage of this research.

Access to materials and data

The data is confidential and its results will not be available to anyone.

Ethical approval and consent of the participants

In this study, in addition to writing a guide at the beginning of the questionnaire, the purpose of the research is explained to the participants in the research. Then they willingly participated in the research and completed the questionnaires.

Consent to publish

The authors have full consent to publish this article.

Statement about conflict of interest

This research does not conflict with personal or organizational interests.

Acknowledgment

We would like to thank all the teachers who participated in this research.

References

Argyle, M., Martin, M., & Crossland, J. (1989). Happiness as a function of personality and social encounters. In J. P. Forgas & J. M. Innes (Eds.), Recent advances in social psychology: An international perspective (pp. 189–203). Amsterdam: Elsevier Science. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_4071.

Bakhshipour, B., Panahiyan, S., Hasanzadeh, R., & Tamaddoni, A. (2013). Relationship between personality traits and happiness in patients with thalassemia. *Zahedan*

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Journal of Research in Medical Sciences .32-28 ,(11)16 , doi:https://brieflands.com/articles/zjrms-1143.html

Dolan, P., Peasgood, T., & White, M. (2008). Do we really know what makes us happy? A review of the economic literature on the factors associated with subjective well-being. *Journal of economic psychology, 29*(1), 94-122. doi:https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.594

Hendrawijaya, A. T., Hilmi, M. I., Hasan, F., Imsiyah, N., & Indrianti, D. T. (2020). Determinants of Teacher Performance with Job Satisfactions Mediation. *International Journal of Instruction, 13*(3), 845-860. doi:https://doi.org/10.29333/iji.2020.13356a

Howard, M. O., Kivlahan, D., & Walker, R. D. (1997). Cloninger's tridimensional theory of personality and psychopathology: applications to substance use disorders. *Journal of Studies on alcohol, 58*(1), 48-66. doi: https://doi.org/10.15288/jsa.1997.58.48.

Jalali, K. S. (2022). RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY TRAITS AND HAPPINESS AND A SENSE OF RESPONSIBILITY *AMONG* PRIMARY SCHOOL PRINCIPALS IN DISTRICT 4 OF TABRIZ. *Journal of Positive School Psychology*, 11154–11164-11154–11164. doi:https://journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/6750

King, D. B. (2008). Rethinking claims of spiritual intelligence: A definition, model, & measure. Unpublished master's thesis, Trent University, Peterborough, ON, Canada. http://www.sciepub.com/reference/293423.

Lun, V. M.-C., & Bond, M. H. (2013). Examining the relation of religion and spirituality to subjective well-being across national cultures. *Psychology of Religion and Spirituality, 5*(4), 304. doi: https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0033641

McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1985). Comparison of EPI and psychoticism scales with measures of the five-factor model of personality. Personality and Individual Differences, 6(5), 587–597. https://doi.org/10.1016/0191-8869(85)90008-X.

Shojaei, A., & Soleymani, E. (2015). The effectiveness of spiritual intelligence training on the psychological well-being of students is covered by the Imam Khomeini relief committee. *Journal of school psychology, 4*(1), 104-121.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

doi:http://jsp.uma.ac.ir/?_action=articleInfo&article=288&lang=en&lang=fa&lang=en

Soto, C. J. (2013). Is happiness good for your personality? Concurrent and prospective relations of the big five with subjective well-being. *Journal of Personality, 83*(1), 45-55. doi:https://doi.org/10.1111/jopy.12081

Warnecke, A., Baum, C., Peer, J., & Goreczny, A. (2014). Intercorrelations between Individual Personality Factors and Anxiety. College Student Journal, 48, 23-33. https://www.ingentaconnect.com/contentone/prin/csj/2014/00000048/00000001/art00003.

Zamanipoor, A., Afsha, J. M., & Jeshni, A. H. (2015). The relationship between spiritual intelligence with happiness and creativity in fifth-grade elementary male students in Shiraz. *International Journal of Education and Management Studies, 5*(3), 207. doi:https://search.proquest.com/openview/3460c9b230eb797fae4c4bf64527b97f/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2032132

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Print ISSN: 2423-4869
Online ISSN: 2423-4850
FPCEJ
Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal
2022. Vol. 7, N. 2 (14)

برآورد شادکامی بر پایهٔ هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیت در بانوان آموزگار

دریافت: ۱۴۰۰-۰۹-۲۹ **پذیرش:** ۱۴۰۰-۱۲-۱۵

مهتاب داوری چگنی کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، گروه روانشناسی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.

کورش گودرزی استادیار گروه روان‌شناسی، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران.
Ko.Goodarzy@iau.ac.ir

چکیده

عوامل پدیدآیی خانوادهٔ سالم گوناگون و شناسایی همبسته‌های شادکامی همسران به‌عنوان نمودی از این سلامت نقش بسزایی در تدوین راهبردهای اجتماعی متمرکز بر بهبود کارکرد خانواده دارد. هدف از پژوهش حاضر برآورد شادکامی بر پایهٔ هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیت بود. پژوهش توصیفی با طرح همبستگی بود. جامعه آماری دربرگیرنده همه آموزگاران خانم متأهل مقطع پیش‌دبستانی شهرهای خرم‌آباد و دوره چگنی بودند که با روش نمونه‌گیری در دسترس تعداد ۱۰۲ نفر از آن‌ها به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. ابزارهای گردآوری داده‌ها دربرگیرنده پرسشنامه‌های شادکامی آرگیل (Argyle, 1989)، هوش معنوی (King, 2008) و ویژگی‌های شخصیتی مک کری و کاستا (McCrae and Costa, 1985) بودند. تحلیل داده‌ها با به‌کارگیری ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه انجام شد. نتایج ضریب همبستگی نشان داد که میان مؤلفه بسط هشیاری هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیتی برونگرایی و وظیفه‌شناسی با شادکامی رابطه مستقیم و معنی‌دار وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد از میان مؤلفه‌های هوش معنوی، مؤلفه بسط هوشیاری، برآورد کننده نیرومندتری برای شادکامی بوده و حدود ۰/۰۹ از واریانس نمرات آن را تبیین می‌کند. همچنین نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه نشان داد که از میان خرده ویژگی‌های شخصیت، برونگرایی و وظیفه‌شناسی، برآورد کننده‌های نیرومندتری برای شادکامی بوده و به ترتیب حدود ۰/۲۹ و ۰/۲۱ درصد از واریانس نمرات آن را تبیین می‌نمایند. نتایج به‌دست‌آمده نشان داد که مؤلفه‌های هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیت آموزگاران پیش‌دبستانی در شادکامی آنان نقش دارند. ازاین‌رو جهت بهبود سطح شادکامی، می‌توان به ارزیابی و آموزش مؤلفه‌های هوش معنوی پرداخت و توجه ویژه‌ای به ویژگی‌های شخصیتی داشت.

واژگان کلیدی: *زنان، شادکامی، ویژگی‌های شخصیت، هوش معنوی*

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Family Pathology, Counseling and Enrichment Journal

مقدمه

یکی از رشته‌های بدیع روانشناسی که در اواخر سده بیست میلادی پا به پهنه وجود نهاده و کرانه نوینی را پیش روی روانشناسان و پژوهشگران گشوده است، روانشناسی مثبت است. درواقع در این رشته از روانشناسی به‌جای تأکید بر سویه‌های منفی زندگی، به شناخت و بالا بردن وجوه مثبت و نقاط قوت آدمی توجه و تکیه می‌شود. این رشته، طیف گسترده‌ای از مفاهیم روان‌شناختی ازجمله شادکامی را در برمی‌گیرد. شادکامی به‌عنوان یکی از متغیرهای مرتبط با احساس بهزیستی روانی به‌صورت متغیری چندجزیی تعریف‌شده که عبارت است از خشنودی از زندگی، خلق و هیجانات مثبت و خوشایند و نبود خلق و هیجانات منفی (Jalali, 2022).

از دید بسیاری از افراد تعریف شادکامی دربرگیرنده احساسات مثبت، ازجمله شادی، غرور، قناعت و قدردانی است. از دید پژوهشگران این واژه مترادف با بهزیستی ذهنی که دربرگیرنده تراز خوشنودی افراد و احساسات مثبت و منفی آن‌ها در تجربیات زندگی است. به گفته‌ای شادکامی دربرگیرنده احساسات مثبت همراه با شادی است که هرکدام از این احساسات معنی‌دار و شاد یکدیگر را تقویت می‌کنند .(Dolan, Peasgood, & White, 2008)

شادکامی به‌ویژه در آموزگاران مایه افزایش توانایی‌ها و اثربخشی در کلاس درس می‌شود. هنگامی آموزگاران از شادکامی برخوردارند از تدریس خود خوشنود بوده، با دانش آموزان ارتباط مطلوبی برقرار کرده و منجر به افزایش علاقه‌مندی دانش آموزان نسبت به دروس می‌گردند (Hendrawijaya, Hilmi, Hasan, Imsiyah, & Indrianti, 2020).

برجسته‌ترین نکته در این زمینه، چگونگی حصول به شادکامی، نیرومند ساختن آن و شناسایی عوامل تأثیرگذار بر این نیاز حیاتی است. هوش معنوی یکی از عوامل تأثیرگذار در شادکامی است و مایه رشد و شکوفایی فضایل انسانی همچون بخشش، نوع‌دوستی، دلسوزی و شادی در فرد می‌شود. هوش معنوی از دو نظر دارای ارزش است، از سویی با معنویت پیوند دارد و می‌توان آن را با دیگر سازه‌ها در روانشناسی آیین مقایسه کرد و از سوی دیگر همتای سازه‌هایی چون قدردانی و گذشت است و می‌توان آن را در رواق روانشناسی مثبت که امروزه رو به رونق است و احساس بهزیستی و شادکامی به دنبال دارد، به‌حساب آورد (Shojaei & Soleymani, 2015) .

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

هوش معنوی کاربرد انطباقی اطلاعات معنوی در جهت حل مسئله در زندگی روزانه و فرایند دست‌یابی به هدف است. ازنظر کینگ[1] (Sharabiani, Kazemi, & Mousavi, 2018) مؤلفه هوش معنوی دربرگیرنده فراگذاشتن از دنیای جسمانی و مادی و متعالی کردن آن، بسط حالت هوشیاری و توانایی ورود به حالت‌های معنوی است. نتایج مطالعات در این زمینه حاکی از این است که میان تأثیر شادکامی و هوش معنوی رابطه معنی‌دار وجود دارد، یعنی هرچه فرد از میزان هوش معنوی بالاتری برخوردار باشد میزان شادکامی بیشتری را تجربه خواهد کرد. آمرام[2] (Abdollahpour & Khosravi, 2018; Chin, Anantharaman, & Tong, 2011; Zamanipoor, Afsha, & Jeshni, 2015) معتقد است که هوش معنوی توانایی زندگی با آرامش را به فرد نشان می‌دهد و درواقع مسیر را به وی به‌صورت راهبردی نشان داده و قدرت سازگاری با استرس‌ها را در وی بالا می‌برد، هوش معنوی نقطه اتصال فرد به یک قدرت ماوراء بوده که فرد هنگامی با استرس و مشکل روبه‌رو می‌شود خود را در اتصال به آن قدرت می‌بیند و آرامش می‌یابد.

از طرف دیگر، به نظر می‌رسد تفاوت‌های فردی در احساس شادکامی تا حدود بسیاری با تفاوت‌های شخصیتی مرتبط است. وارنک و همکاران (Warnecke, Baum, Peer, & Goreczny, 2014) دریافتند که ۶۴ درصد واریانس شادکامی به خاطر ویژگی‌های شخصیتی فرد، جهت‌گیری زندگی، خودکارآمدی و خوشنودی از زندگی است. کیول آهان و والکر (Howard, Kivlahan, & Walker, 1997) در پژوهش خود دریافت که افراد برونگرا از میزان شادکامی بالاتری برخوردار می‌باشند و از سوی دیگر افراد روان رنجور از شادکامی پایین‌تری برخوردار هستند. همچنین یافته‌های سایر پژوهش‌ها حاکی از آن است که ویژگی‌های شخصیت، میزان شادکامی در افراد را تحت تأثیر قرار داده و زمانی که اشخاص از ویژگی‌هایی همچون برونگرایی و وظیفه‌شناسی و توافق پذیری بالایی برخوردارند از شادکامی بالاتری بهره خواهند برد (Brebner, Donaldson, Kirby, & Ward, 1995; Woo & Ahn, 2015).

در این راستا، آموزش‌وپرورش به‌عنوان مهم‌ترین نهاد اجتماعی برآمده از متن جامعه و درعین‌حال سازنده و تکامل دهنده آن، به لحاظ برخورداری از عناصر مختلفی تأثیرگذار می‌تواند نقش مهمی در بهبود شادکامی جامعه به‌خصوص از طریق آموزگاران خود داشته باشد. شادکامی در معلم به‌عنوان یکی از این عناصر، اهمیت خاصی در نظام تعلیم و تربیت دارد. آموزگاران شادکام بهزیستی و سرزندگی تحصیلی را در دانش آموزان افزایش می‌دهند

1 King
2 Amram

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]
[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

(Hendrawijaya et al., 2020). ازاین‌رو، در نظام آموزشی نیاز به یک آموزش‌وپرورش مؤثر در پرورش تفکر مثبت وجود شده تا افراد با نشاط تربیت شوند و این منوط به داشتن معلمانی با روحیه امیدوار به زندگی بالا و شاد است.

با توجه به مطالب گفته‌شده و نظر به اینکه مطالعات کافی تابه‌حال در مورد شادکامی آموزگاران و به‌خصوص نقش هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیتی آن‌ها در آن انجام‌نشده است، پژوهش حاضر به جهت پاسخ‌گویی به این سؤال انجام شد که هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیت چه نقشی در شادکامی آموزگاران مقطع پیش‌دبستانی دارند؟

روش

روش پژوهش در این مطالعه، توصیفی و از نوع همبستگی بود. جامعه آماری دربرگیرنده کلیه آموزگاران زن پیش‌دبستانی شهر خرم‌آباد و شهر دوره چگنی در سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵ بود. با استفاده از روش نمونه‌گیری در دسترس و با استناد به نظر استاد راهنما و کتاب‌های معتبر روش تحقیق، تعداد ۱۰۲ نفر از آن‌ها به‌عنوان گروه نمونه انتخاب‌شده و موردمطالعه قرار گرفتند. به‌منظور توصیف متغیرها از شاخص‌های گرایش مرکزی، پراکندگی و توزیع نمره‌ها استفاده شد. برای تحلیل فرضیه‌های تحقیق حسب مورد از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چندگانه استفاده شد.

ابزارها

پرسشنامه شادکامی آکسفورد: این پرسشنامه ۲۹ سؤالی توسط آرگیل و همکاران (Argyle, 1989) به‌منظور قضاوت از میزان شادکامی در افراد ساخته‌شده است. این پرسشنامه دارای ۲۹ ماده بوده و هر یک از سؤال‌های این آزمون دارای ۴ گزینه است که نمره‌گذاری آن از ۰ تا ۳ است. در این پرسشنامه کمترین نمره از ۰ شروع‌شده و هر چه قدر میزان نمره سؤال به ۸۷ نزدیک‌تر باشد فرد از شادکامی بالاتری برخوردار است آرگیل و همکاران پایایی این پرسشنامه را با روش دونیمه ۰/۹۲ و از طریق همسانی درونی و آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آوردند. همچنین عابدی، میر شاه جعفری و لیاقت (Mir shah, 2006) پایایی این ابزار را به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۰ و پایایی بازآزمایی آن را پس از ۷ هفته ۰/۸۷ گزارش کرده‌اند. فرانسیس و همکاران (Francis,1998) همسانی درونی آزمون را به روش آلفای کرونباخ را قابل‌قبول گزارش کرده است. روایی این آزمون در ایران توسط علی پور (Alipour,1999) با ۱۰۱ آزمودنی ۰/۹۲ گزارش‌شده است. همچنین همبستگی مثبت بالایی میان این پرسشنامه با آزمون‌های دیگر (آزمون جهت‌گیری زندگی، شاخص توجه زندگی، آزمون

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

حرمت خود و مقیاس رضایت‌مندی از زندگی) به‌دست‌آمده است که نشان‌دهنده روایی این پرسشنامه است (Hills and Argyle, 2002). در پژوهش حاضر نیز ضرایب پایایی ابزار فوق با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ، ۰/۹۲ به دست آمد.

پرسشنامه ویژگی‌های شخصیت نئو-فرم کوتاه: این پرسشنامه توسط مک‌کری و کاستا (McCrae and Costa, 1985) تدوین‌شده و در این پژوهش از فرم کوتاه آن که دارای ۶۰ سؤال است استفاده‌شده است. این پرسشنامه، پنج ویژگی شخصیت را موردسنجش قرار می‌دهد که عبارت‌اند از روان-آزرده خویی(N)، برونگرایی(E)، باز بودن نسبت به تجربه(O)، توافق پذیری (A) و وجدانی بودن(C). هرکدام از این ویژگی‌ها با ۱۲ سؤال موردسنجش قرار می‌گیرد. شیوه پاسخ‌دهی به آن در یک طیف ۵ لیکرتی از ۰ تا ۴ است. برای تعیین پایایی پرسشنامه شخصیت نئو (NEO) فرم کوتاه، مک کری و همکاران (McCrae, 2005) در پژوهشی که روی ۲۰۸ نفر از دانشجویان انجام دادند، ضرایب پایایی خرده مقیاس‌های آن را (E)۰/۷۵، (O)۰/۸۰، (A)۰/۷۹، (C) ۰/۷۹ ذکر کردند. این پرسشنامه در ایران توسط گروسی فرشی (Grossi Farshi, 2002) به زبان فارسی ترجمه‌شده و روی دانشجویان ایرانی هنجاریابی شده است و ضرایب پایایی به‌دست‌آمده برای برون گردی ۰/۷۹، باز بودن نسبت به تجربه ۰/۸۰، توافق پذیری ۰/۷۵ و وظیفه‌شناسی ۰/۸۳ بوده است. همچنین، محمد زاده ادملایی، شهنی ییلاق و مهرابی زاده هنرمند (Mohammadzadeh, 2005) در یک مطالعه به‌منظور تعیین روایی این پرسشنامه از روش هم‌زمان استفاده کردند. ضرایب روایی خرده مقیاس‌های نئو به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۶۵، ۰/۶۸ و ۰/۷۸ گزارش شد. در پژوهش حاضر، نیز ضرایب پایایی ابزار فوق و مؤلفه‌های آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برای برون گردی، وظیفه‌شناسی، باز بودن نسبت به تجربه، توافق پذیری و روان-آزرده خویی به ترتیب ۰/۶۱، ۰/۵۶، ۰/۴۵، ۰/۴۰، ۰/۶۳ و ۰/۵۰ به دست آمد.

پرسشنامه هوش معنوی: این پرسش‌نامه در سال ۲۰۰۸ توسط کینگ ساخته‌شده است دارای ۲۴ سؤال و ۴ خرده مقیاس است. در ای پرسشنامه در هر خرده مقیاس کمترین نمره از ۰ شروع‌شده و هر چه قدر میزان نمره سؤال به ۲۰ و ۲۸ نزدیک‌تر باشد فرد دارای هوش معنوی بالاتر است. برای برآورد روایی همگرایی از پرسش‌نامه تجربه‌ی معنوی غباری بناب (Ghobari Bonab, 2005) به‌طور هم‌زمان استفاده‌شده که ضرایب همبستگی این دو پرسش‌نامه ۰/۶۶ به‌دست‌آمده است. برای محاسبه‌ی روایی سازه مقیاس از تحلیل اکتشافی و تحلیل عامل تأییدی مرتبه اول استفاده‌شده است. نتایج نشان داد که مقیاس ابزاری پایا برای سنجش هوش معنوی است و با توجه به روایی آن می‌توان در محیط‌های آموزشی و پژوهشی از آن استفاده کرد (Moalemi, Ragibi, & Salari Darghi, 2010). پایایی این پرسشنامه را با استفاده از روش آلفای کرونباخ برای تفکر وجودی انتقادی، تولید معنای شخصی، آگاهی متعالی، بسط هوشیاری و هوش معنوی کلی به ترتیب ۰/۵۹، ۰/۵۱، ۰/۷۴، ۰/۶۸ و ۰/۷۳ گزارش نموده‌اند (Tawakal, & Shahtalebi, 2019). در پژوهش حاضر، نیز ضرایب پایایی ابزار فوق و مؤلفه‌های آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب برای تفکر وجودی انتقادی، تولید معنای شخصی، آگاهی متعالی و بسط هوشیاری به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۶۱، ۰/۵۵، و ۰/۶۱ به دست آمد.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

شیوه‌ی اجرا پژوهش

بعد از دریافت لیست آموزگاران پیش‌دبستانی و آدرس مراکز پیش‌دبستانی از ادارات آموزش‌وپرورش شهرستان خرم‌آباد و شهرستان دوره چگنی و انتخاب نمونه‌ای به تعداد ۱۰۲ نفر از آن‌ها، به این مراکز مراجعه شد و پرسشنامه‌ها میان افراد مشارکت‌کننده در پژوهش توزیع و جمع‌آوری گردید. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و مرتب کردن آن‌ها، مرحله بعدی که واردکردن داده‌ها و تحلیل آن‌ها بود آغاز شد.

یافته‌ها

مشخصات جمعیت شناختی گروه نمونه از ۱۰۲ نفر معلم زن مشارکت‌کننده در این مطالعه، دربرگیرنده ۴ نفر (۳/۹ درصد)، دارای مدرک تحصیلی دیپلم؛ ۲۱ نفر (۲۰/۶ درصد)، فوق‌دیپلم؛ ۷۴ نفر (۷۲/۵ درصد)، کارشناسی؛ و ۳ نفر (۲/۹ درصد)، کارشناسی ارشد بود. هم‌چنین در این پژوهش، ۳۲ نفر (۳۱/۴ درصد)، زیر ۳۰ سال؛ ۴۹ نفر (۴۸ درصد)، میان ۲۰ تا ۳۵ سال؛ و ۲۱ نفر (۲۰/۶ درصد)، بالاتر از ۳۵ سال سن داشتند. وضعیت مشارکت‌کنندگان برحسب تأهل نیز نشان داد که ۶۳ نفر (۶۱/۷۶ درصد) از آن‌ها مجرد؛ ۳۷ نفر (۳۶/۲۸ درصد)، متأهل و ۲ نفر (۱/۹۶ درصد) مطلقه بودند.

یافته‌های مرتبط با شاخص‌های توصیفی نظیر میانگین و انحراف معیار، حاکی از آن بود که در مؤلفه‌های هوش معنوی دربرگیرنده تفکر وجودی انتقادی، میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۱۶/۳۱ و (۴/۴۵)؛ در تولید معنای شخصی به ترتیب ۱۲/۷۲ و (۲/۹۵)؛ در آگاهی متعالی میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۱۵/۹۴ و (۳/۴۲)؛ و در بسط هوشیاری میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۱۰/۳۵ و (۳/۱۵)؛ در ویژگی‌های شخصیتی دربرگیرنده برونگرایی به ترتیب ۳۲/۱۸ و (۵/۲۸)؛ در باز بودن نسبت به تجربه میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۲۷/۰۲ و (۳/۸۱)؛ توافق پذیری میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۲۴/۹۸ و (۴/۴۸)؛ وظیفه‌شناسی میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۳۰/۰۲ و (۳/۳۴)؛ و در شادکامی میانگین و (انحراف معیار) به ترتیب ۳۰/۸۹ و (۱۳/۶۹) گزارش‌شده‌اند.

داده‌های مربوط به سطوح معنی‌داری در جدول ۱ بیانگر این است که نمرات مشارکت‌کنندگان در مؤلفه‌های هوش معنوی، ویژگی‌های شخصیت و شادکامی بالاتر از ۰/۰۵ است، لذا توزیع داده‌ها نرمال است.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

جدول ۱ آزمون کولموگروف – اسمیرنوف برای نرمال بودن داده‌ها در متغیرهای هوش معنوی، ویژگی‌های شخصیت و شادکامی

شاخص خرده مقیاس‌ها	مقدار آماره z	سطح معنی‌داری (p)
تفکر وجودی انتقادی	۰/۸۷	۰/۴۳
تولید معنای شخصی	۱/۲۳	۰/۰۹
آگاهی متعالی	۱/۰۵	۰/۲۲
بسط هوشیاری	۰/۸۴۶	۰/۴۷
برونگرایی	۰/۸۱۶	۰/۵۱
وظیفه‌شناسی	۰/۹۴۶	۰/۳۱
توافق پذیری	۰/۷۷۶	۰/۵۸۴
باز بودن نسبت به تجربه	۰/۹۹۱	۰/۲۷
روان-آزرده خویی	۰/۸۲۳	۰/۵۰
شادکامی	۰/۶۹۵	۰/۷۲

* P≤0.05

یافته‌های جدول ۲ نشان می‌دهند، ضرایب همبستگی به‌دست‌آمده برخی از متغیرها نظیر بسط هشیاری، برونگرایی و وظیفه‌شناسی با شادکامی همبستگی مستقیم و معنی‌دار و متغیر روان-آزرده خویی با شادکامی همبستگی معکوس و معنی‌دار دارند. در سایر متغیرها رابطه معنی‌داری مشاهده نشد.

جدول ۲ ضرایب همبستگی میان متغیرهای هوش معنوی، ویژگی‌های شخصیت و شادکامی آموزگاران پیش‌دبستانی

متغیرهای پژوهش	شادکامی ضرایب همبستگی	 سطح معنی‌داری
تفکر وجودی انتقادی	۰/۱۷	۰/۰۷
تولید معنای شخصی	۰/۱۵	۰/۱۲
آگاهی متعالی	۰/۱۲	۰/۲۲
بسط هوشیاری	۰/۳۰	۰/۰۰۲
برونگرایی	۰/۴۰	۰/۰۰۱
باز بودن نسبت به تجربه	۰/۰۳	۰/۷۴
توافق پذیری	۰/۰۷	۰/۴۴
وظیفه‌شناسی	۰/۲۴	۰/۰۰۱
روان-آزرده خویی	-۰/۳۴	۰/۰۰۱

P≤0.05

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

همان‌طور که نتایج جدول ۳ نشان می‌دهند در تحلیل رگرسیون چندگانه، بسط هوشیاری در حدود ۰/۰۹ درصد از واریانس نمرات شادکامی آموزگاران پیش‌دبستانی را تبیین می‌کند.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه میان مؤلفه‌های هوش معنوی با شادکامی آموزگاران پیش‌دبستانی

آماره / متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F / احتمال P	ضرایب رگرسیون (ß و B) ۱	۲	۳	۴
تفکر وجودی انتقادی	۰/۲۰۱	۰/۰۴	F=۴/۹۴ p=۰/۸۸	β=۰/۰۲ B= ۰/۰۷ t=۰/۱۵۰ p=۰/۰۲			
تولید معنای شخصی	۰/۲۰۳	۰/۰۴۱	F=۴/۶۵ p=۰/۸۱	β=۰/۱۱ B= ۰/۱۲ t=۲/۱۰	β=۰/۰۳ B= ۰/۱۷ t=۰/۲۴		
آگاهی متعالی	۰/۲۱۱	۰/۰۴۴	F=۳/۹۴ p=۰/۹۳	β=۰/۰۹ B= ۰/۱۲ t=۱/۲۳	β=۰/۱۴ B= ۰/۱۸ t=۱/۳۴	β=۰/۰۱۲ ۰/۰۴۹ B= t=۰/۸۶	
بسط هوشیاری	۰/۳۰۴	/۰۹۳۱ ۰	F=۲/۴۷ p=۰/۰۱	β=۰/۱۴ B= ۰/۲۱ t=۱/۱۲	β=۰/۰۹ B= ۰/۱۳ t=۱/۲۲	β=۰/۱۰ B= ۰/۲۰ t=۲/۱۱	β=۰/۳۴ ۰/۵۰۱ B= t=۲/۵۱

همان‌طور که نتایج جدول ۴ نشان می‌دهند در تحلیل رگرسیون، برونگرایی حدود ۰/۲۹ درصد و وظیفه‌شناسی در حدود ۰/۲۱ درصد از واریانس نمرات شادکامی آموزگاران پیش‌دبستانی را تبیین می‌کنند.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون چندگانه میان ویژگی‌های شخصیت با شادکامی آموزگاران پیش‌دبستانی

آماره متغیر پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F احتمال P	ضرایب رگرسیون (ß و B)				
برونگرایی	۰/۴۶۵	۰/۲۱۷	F=۵/۳۱۰ p=۰/۰۰۱	β=۰/۲۹ B=۰/۷۶ t=۲/۴۸ p=۰/۰۲				
وظیفه‌شناسی	۰/۴۵۵	۰/۲۰۷	F=۳/۹۱ p=۰/۰۵	β=۰/۳۴ B=۰/۴۵ t=۲/۲۲	β=۰/۲۱ B=۰/۴۴ t=۲/۲۶			
توافق پذیری	۰/۳۴۵	۰/۱۱۹	F=۴/۹۴ p=۰/۲۴	β=۰/۳۱ B=۰/۴۳ t=۲/۵۶	β=۰/۳۳ B=۰/۴۶ t=۲/۴۱	β=۰/۰۱ B=۰/۰۳ t=۰/۱۸۹		
باز بودن نسبت به تجزیه	۰/۳۲۱	۰/۱۰۳	F=۴/۹۴ p=۰/۸۵	β=۰/۳۴ B=۰/۵۵ t=۲/۱۲	β=۰/۲۰ B=۰/۴۸ t=۲/۱۸	β=۰/۰۱۹ B=۰/۰۹ t=۰/۲۳۰	β=۰/۱۰ B=۰/۱۲ t=۰/۷۸	
روان-آزرده خویی	۰/۳۱۹	۰/۱۰۱	F=۴/۹۴ p=۰/۲۴	β=۰/۴۰ B=۰/۵۶ t=۲/۱۷	β=۰/۴۵ B=۰/۷۱ t=۲/۳۳	β=۰/۱۰ B=۰/۱۱ t=۱/۰۱	β=۰/۰۹ B=۰/۱۱ t=۱/۱۲	β=۰/۱۴ B=۰/۳۴ t=۱/۱۴

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با هدف برآورد شادکامی آموزگاران بر اساس هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیت انجام شد. نتایج موجود در جدول ۲ حاکی از آن است که میان هوش معنوی و ویژگی‌های شخصیت با شادکامی آموزگاران پیش‌دبستانی رابطه معنی‌دار وجود دارد. این یافته‌ها با نتایج ارائه‌شده توسط برخی از پژوهش‌های همسو است (Bakhshipour, Panahiyan, Hasanzadeh, & Tamaddoni, 2013; Lun & Bond, 2013; Soto, 2013).

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، افرادی که از نمره هوش معنوی بالاتری برخوردار هستند، به شادکامی بیشتری نیز دست می‌یابند. ازآنجاکه لذت‌های آنی زودگذر هستند و انسان همواره به دنبال

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]
[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

لذت‌های پایدار بوده‌اند، فعالیت‌هایی که افراد برای جستجوی معنویت انجام می‌دهند، ازجمله کمک به دیگران برای آن‌ها می‌تواند منجر به شادکامی شود. هوش معنوی به افراد کمک می‌کند تا خود با ثباتی داشته و نگرانی‌ها و اضطراب‌ها را کاهش داده و فرد بتواند با شادی زیاد به‌طور عمیق با دیگران ارتباط برقرار نماید. استفاده از هوش معنوی افراد را قادر می‌سازد تا برای حل مشکلات با شیوه نگرش معنوی اقدام کنند و به حقیقت رسیده و احساس شادکامی نمایند و هنگامی افراد احساس شادی کنند خلاق‌تر و کارآمدتر هستند و بهتر می‌توانند تصمیم‌گیری نمایند. اهمیت معنویت و رشد معنوی در انسان، در چند دهه گذشته به صورتی روزافزون توجه روانشناسان و متخصصان بهداشت و روان را به خود جلب کرده است، رشد هوش معنوی می‌تواند پایه و مبنایی برای زندگی بهتر، شادتر و هماهنگ‌تر برای همه باشد (Sahebalzamani, Farahani, Abasi, & Talebi, 2013).

همسو با یافته‌های برخی از پژوهشگران (Lun & Bond, 2013; Zamanipoor et al., 2015) می‌توان گفت ازآنجایی‌که هوش معنوی توانایی تجربه‌شده‌ای است که به افراد امکان دست‌یابی به دانش و فهم بیشتر را می‌دهد و زمینه را برای رسیدن به کمال و ترقی در زندگی فراهم می‌آورد. شادی در بهبود و افزایش سلامت جسمانی و روانی نقش مؤثری دارد و باعث افزایش امنیت و خوشنودی در زندگی و روحیه مشارکت بالاتر می‌گردد و افراد دارای زندگی معنوی بدون شک ازنظر روان‌شناختی افراد سالمی هستند. پس می‌توان گفت که افراد برخوردار از هوش معنوی بالا از میزان شادی بالاتری بهره‌مند خواهند شد (Bagheri, Akbarizadeh, & Hatami, 2011).

درواقع معنویت و هوش معنوی از مهم‌ترین شاخص‌های سلامت و عواطف مثبت برای انسان هستند. معنویت می‌تواند به‌عنوان نوعی از هوش در نظر گرفته شود زیرا عملکرد و سازگاری شخص را پیش‌بینی می‌کند و ظرفیت‌هایی را برای فرد فراهم می‌کند تا به‌وسیله‌ی آن‌ها مشکلات خود را حل کند و به اهداف خود دست پیداکرده و از شادکامی بالایی برخوردار باشد. هوش معنوی روابط فیزیکی و شناختی با محیط فراتر از قلمرو نگاه شهودی به زندگی فراهم می‌آورد. این دیدگاه انگیزشی و شناختی به زندگی معنا بخشیده و زمینه شادکامی بیشتر را برای انسان فراهم می‌کند.(Zamanipoor et al., 2015)

با توجه به یافته‌های این مطالعه می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که آموزگاران با هوش معنوی بالا به‌عنوان هوش غایی که مسائل معنایی و ارزشی را نشان می‌دهد و ظرفیت‌های سازگاری روانی را در برمی‌گیرد، بر جنبه‌های غیرمادی و غیر جبری بناشده و دربرگیرنده‌ی منابع معنوی، ارزش‌ها و ویژگی‌هایی است که

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

عملکرد و تندرستی روزانه را افزایش می‌دهد. آموزگاران با نمره هوش معنوی بالا در شغل خود از منابع معنوی برای حل مسائل استفاده می‌کنند و خصوصیاتی هم چون تواضع، بخشش، حق‌شناسی و ترحم یا گذشت را در آنان می‌توان دید با دارا بودن این ویژگی‌ها و دید مثبت نسبت به دنیا، این آموزگاران از زندگی خود رضایت دارند و برای بهبودی آن می‌کوشند و به شادکامی می‌رسند.

همچنین در تبیین رابطه ویژگی‌های شخصیت با شادکامی می‌توان این چنین استنباط کرد، یکی از عوامل شادکامی داشتن پیوندها و روابط اجتماعی است. شادکامی و نشاط به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای روانی بشر به دلیل تأثیر عمده‌ای که بر شکل‌گیری شخصیت آدمی و در یک‌کلام مجموعه زندگی انسان دارد و همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است. مهم‌ترین نکته در این زمینه چگونگی حصول شادکامی تقویت آن و عوامل تأثیرگذار بر دستیابی به این نیاز حیاتی است. ویژگی‌های شخصیتی ازجمله عواملی هستند که بر این پدیده تأثیر بسزایی دارند.(Khosroshahi et al., 2013) گرچه بیشتر پژوهش‌ها بر روی عوامل جمعیت شناختی و سایر متغیرهای اقتصادی- اجتماعی متمرکزشده است، ولی امروزه فکر می‌شود که بعضی از مردم نسبت به دیگران به خاطر ویژگی‌های شخصیتی‌شان شادتر هستند. پژوهش‌هایی که در زمینه ویژگی‌های شخصیتی و شادکامی صورت گرفته است نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیت برای شادی حیاتی هستند. در برون‌گراها فعالیت‌ها، شور و شوق و ارتباط برقرار کردن با دیگران به شادکامی بالا می‌انجامد و افراد روان رنجور که فاقد این خصوصیت هستند نمی‌توانند از شادکامی برخوردار باشند (Albuquerque, De Lima, Matos, & Figueiredo, 2013).درواقع چنین به نظر می‌رسد که برون گردی و تجربه پذیری اساس زیستی شادکامی و توافق پذیری و وظیفه‌شناسی زمینه ظهور مؤلفه‌های شادکامی را فراهم می‌سازند .(Woo & Ahn, 2015) به سخن دیگر، یکی از ویژگی‌های افراد شاد، برون گردی و اجتماعی بودن است که پس از خوش‌بینی مهم‌ترین ویژگی آن‌ها است. برونگرایی دربردارنده ویژگی‌هایی چون معاشرت، محرک طلب بودن، تسلط خواهی، فعالیت زیاد و گرمی است که از یک همبستگی عمده با تجربه عواطف مثبت مانند شادمانی و محبت برخوردار است.(Onwuegbuzie & Daniel, 2003)

با توجه به یافته‌های این مطالعه می‌توان این‌گونه نتیجه گرفت که آموزگاران برونگرایی که دارای روابط اجتماعی بالاتری هستند، شادکامی بیشتری را در زندگی تجربه می‌کنند. به صورتی که این برونگرایی آموزگاران باید به‌عنوان یک ویژگی شخصیتی در آن‌ها نهادینه‌شده باشد تا بتوانند در شغل خود نیز این

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

شادکامی را به دانش آموزان منتقل کنند. در مقابل معلمانی که دچار اضطراب افسردگی و استرس در زندگی خود هستند که به آن‌ها آموزگاران روان رنجور گفته می‌شود از شادکامی کمتری در شغل خود برخوردار هستند و امکان انتقال اضطراب افسردگی و استرس خود را به دانش آموزان دارند.

همسو با یافته‌های برخی از پژوهشگران (Bakhshipour et al., 2013; Raisi, Ahmari Tehran, Heidari, & Mehran, 2014) می‌توان گفت افراد برون‌گرا دارای احساسات برونی هستند و در ارتباط با دیگران از خلق مثبت برخوردار هستند و توانایی برقراری ارتباط‌های جدید در ارتباط با دیگر افراد دارند. ازلحاظ نظری ویژگی شخصیتی وظیفه‌شناسی نیز به توانایی کنترل تکانه، تمایلات و به‌کارگیری طرح و برنامه مربوط می‌شود. توانایی مثبت در برنامه‌ریزی منجر به افزایش شادی انسان در رسیدن به اهداف می‌شود (Moltafet, Mazidi, & Sadati, 2010).

درواقع، یکی از آثار عمده شادی عبارت است از جست‌وجوی مصاحبت و همراهی با دیگران، معاشرت پذیری فرح‌بخش در اوقات فراغت و کمک به دیگران. شادی آثاری دارد که برای سلامت درونی، بهداشت، کار (خصوصاً مددرسانی و تعاون)، معاشرت پذیری و نوع‌دوستی اهمیت دارند. در بعد اجتماعی شخصیت انسان با شادی مباحثی مانند ارتباط مثبت با دیگران، کمک کردن و نوع‌دوستی و برون گردی را در برمی‌گیرد .(Amiruddin, Qorib, & Zailani, 2021) بنابراین، یکی از ویژگی‌های افراد شاد برون گردی و اجتماعی بودن است که پس از خوش‌بینی مهم‌ترین ویژگی آن‌ها است. برونگرایی دربردارنده ویژگی‌هایی چون معاشرت، محرک طلب بودن، تسلط خواهی، فعالیت زیاد و گرمی است که از یک همبستگی عمده با تجربه عواطف مثبت مانند شادمانی و محبت برخوردار است. یکی از منسجم‌ترین یافته‌های روانشناسی این است که هنگامی افراد احساس شادی می‌کنند، بیشتر راغب می‌شوند به دیگران کمک کنند. نتایج تحقیقات مختلف نشان می‌دهد که مردم شاد به سایر مردم و مشکلات اجتماعی علاقه‌مند هستند و علاقه کمتری به دنیای درونی و یا مشکلات شخصی خود دارند.

محدودیت‌های پژوهش

باوجود کوشش‌هایی که برای برطرف نمودن و کاستن اشکالات و محدودیت‌های به عمل آمد، این پژوهش نیز مانند بسیاری از پژوهش‌های دیگر دارای محدودیت‌هایی بوده است که می‌توان به عدم همکاری ادارات آموزش‌وپرورش برای اجرا کردن پژوهش در آموزگاران و دشوار و زمان‌بر بودن فرایند

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

اخذ مجوز برای اجرای پرسش‌نامه‌ها اشاره کرد. همچنین نتایج این مطالعه محدود به شهر خرم‌آباد و شهر دوره چگنی است؛ بنابراین تعمیم آن به شهرهای دیگر باید توأم بااحتیاط باشد.

پیشنهادهای پژوهشی و کاربردی

درحالی‌که هیچ عامل واحدی وجود ندارد که فرد را شادکام و خوشحال سازد، بر اساس نتایج این پژوهش پیشنهاد می‌گردد، کارگاه‌های مثبت اندیشی در زمینه شادی و افزایش عواطف مثبت برای کارکنان ادارات آموزش‌وپرورش و آموزگاران مدارس برگزار گردد و از این طریق به بهبود شادکامی آن کمک شود. همچنین پیشنهاد می‌شود آموزگاران و متخصصان تعلیم و تربیت از راه آموزش مؤلفه‌های هوش معنوی به دانش آموزان کمک کنند تا ضمن بهبود شادکامی خود، یادگیرندگان موفق‌تری بوده و از زندگی مناسبی برخوردار باشند.

اخلاق پژوهش

در این پژوهش چند مورد ملاحظات اخلاقی پژوهشی مدنظر قرارگرفته است. از شرکت‌کنندگان رضایت آگاهانه اخذ شد؛ به شرکت‌کنندگان گفته شد که اطلاعات به‌دست‌آمده از آن‌ها مفید و سازنده بود؛ اطلاعات به‌دست‌آمده از آن‌ها کاملاً محرمانه بوده و به‌جز پژوهشگر فردی دیگر به آن‌ها دسترسی نخواهد داشت؛ مشارکت در پژوهش اختیاری است و در هر مرحله از پژوهش، مشارکت‌کننده می‌تواند بنا بر درخواست خود پژوهش را ترک کنند.

منابع مالی

این مطالعه با هزینه شخصی پژوهشگر اول ـ مهتاب داوری چگنی، انجام‌گرفته و در هیچ‌یک از مراحل انجام این پژوهش هیچ‌گونه منابع مالی دریافت نشده است.

دسترسی به مواد و داده‌ها

داده‌ها محرمانه بوده و نتایج آن در اختیار هیچ‌کسی قرار نخواهد گرفت.

تائید اخلاقی و رضایت مشارکت‌کنندگان

در این مطالعه، علاوه بر نوشتن راهنما در ابتدای پرسشنامه، هدف از پژوهش برای شرکت‌کنندگان در پژوهش توضیح داده‌شده است. سپس آن‌ها با رضایت اقدام به شرکت در پژوهش و تکمیل پرسشنامه‌ها نمودند.

رضایت برای انتشار

نویسندگان برای انتشار این مقاله در نشریه آسیب‌شناسی، مشاوره و غنی سازی خانواده رضایت کامل دارد.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

تصریح درباره تعارض منافع

این پژوهش با منافع شخص یا سازمانی منافات ندارد.

سپاسگزاری

بدین‌وسیله از همه آموزگاران شرکت‌کننده در این پژوهش تشکر می‌شود.

References

Abdollahpour, S., & Khosravi, A. (2018). Relationship between spiritual intelligence with happiness and fear of childbirth in Iranian pregnant women. *Iranian Journal of Nursing and midwifery research, 23*(1), 45. doi:https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5769185/

Abedi, M., Mirshah Jafari, S., & Liyaghatdar, M. (2006). Standardization of the Oxford Happiness Questionnaire in Isfahan University Students. *Journal of Thought and Behavior, 12*(2), 95-100. doi:https://ijpcp.iums.ac.ir/article-1-1-en.html

Abu-Raiya, H., & Agbaria, Q. (2016). Religiousness and subjective well-being among Israeli-Palestinian college students: Direct or mediated links? *Social Indicators Research, 126*, 829-844. doi:https://doi.org/10.1007/s11205-015-0913-x

Akbarian, F .(2016) .On the relationship between religious attitude and happiness and self-efficacy of high school students. *Journal of school psychology, 5*(2), 7-19. doi:https://jsp.uma.ac.ir/?_action=articleInfo&article=437&lang=fa&lang=en

Albuquerque, I., De Lima, M. P ,.Matos, M., & Figueiredo, C. (2013). The interplay among levels of personality: The mediator effect of personal projects between the Big Five and subjective well-being. *Journal of Happiness Studies, 14*, 235-250. doi:https://doi.org/10.1007/s10902-012-93266-

Amiruddin, A., Qorib, M., & Zailani, Z. (2021). A study of the role of Islamic spirituality in the happiness of Muslim citizens. *Hts Teologiese Studies/Theological Studies, 77*(4). doi:https://www.ajol.info/index.php/hts/article/view/232994

Argyle, M., Martin, M., & Crossland, J. (1989). Happiness as a function of personality and social encounters. In J. P. Forgas & J. M. Innes (Eds.), Recent advances in social psychology: An international perspective (pp. 189–203). Amsterdam: Elsevier Science. https://doi.org/10.1007/978-94-007-0753-5_4071.

ASGARI, P., ROSHANI, K., ABAFAT, H., ASGARI, M., & ZAMIRI, A. (2012). The relationship between religious beliefs, happiness with forgiveness among college students of Islamic Azad University. doi:https://scholar.google.com/scholar?cluster=5430321364349976706&hl=en&inst=56&9367360547434339oi=scholarr

Bagheri, F., Akbarizadeh, F., & Hatami, H. (2011). The relationship between spiritual intelligence and happiness on the nurse staff of the Fatemeh Zahra Hospital and

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Bentolhoda Institute of Boushehr City. *ISMJ, 14*(4), 256-263 . doi:http://ismj.bpums.ac.ir/article-1-304-en.html

Bakhshipour, B., Panahiyan, S., Hasanzadeh, R., & Tamaddoni, A. (2013). Relationship between personality traits and happiness in patients with thalassemia. *Zahedan Journal of Research in Medical Sciences* .32-28 ,(11)16 , doi:https://brieflands.com/articles/zjrms-1143.html

Blatt, B., & Hecht, I. (1951). The personality structure of the multiple sclerosis patients was evaluated by the Rorschach psychodiagnostic technique. *Journal of Clinical Psychology, 7* .344-341 ,(4)doi:https://doi.org/10.1002/1097-4679(195110)7:4<341::AID-JCLP2270070408>3.0.CO;2-5

Brebner, J., Donaldson, J., Kirby, N., & Ward, L. (1995). Relationships between happiness and personality. *Personality and Individual Differences, 19*(2), 251-258 . doi:https://doi.org/10.1016/0191-8869(95)00022-XGet rights and content

Chin, S. T. S., Anantharaman, R., & Tong, D. Y. K. (2011). The roles of emotional intelligence and spiritual intelligence at the workplace. *Journal of Human Resources Management Research, 2011*, 1-9. doi:http://ibimapublishing.com/articles/JHRMR/2011/582992/582992.pdf

Dolan, P., Peasgood, T., & White, M. (2008). Do we really know what makes us happy? A review of the economic literature on the factors associated with subjective well-being. *Journal of economic psychology, 29*(1), 94-122. doi:https://doi.org/10.1016/j.joep.2007.09.001

Forouhari, S., Teshnizi, S. H., Ehrampoush, M. H., Mahmoodabad, S. S. M., Fallahzadeh, H., Tabei, S. Z.,... Teshnizi, S. M. H. (2019). Relationship between religious orientation, anxiety, and depression among college students: A systematic review and meta-analysis. *Iranian Journal of public health, 48*(1), 43. doi:https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6401585/

Ghaderi, D. (2011). The survey of the relationship between religious orientation and happiness among the elderly man and women in Tehran. *Iranian Journal of Ageing, 5*(4), 0-0. doi: http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-267-en.html

Green, S. B. (1991). How many subjects does it take to do a regression analysis? *Multivariate behavioral research, 26*(3), 499-510. doi:https://doi.org/10.1207/s15327906mbr2603_7

Habibi, Z., Sadeghi, H., Haghrangbar, F., Madanipour, K., & Azarnoosh, A. (2013). The study of personality characteristics and mental health in addicts. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 84*, 509-513. doi:https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.06.594

Hendrawijaya, A. T., Hilmi, M. I., Hasan, F., Imsiyah, N., & Indrianti, D. T. (2020). Determinants of Teacher Performance with Job Satisfactions Mediation.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

International Journal of Instruction, 13(3), 845-860. doi:https://doi.org/10.29333/iji.2020.13356a

Howard, M. O., Kivlahan, D., & Walker, R. D. (1997). Cloninger's tridimensional theory of personality and psychopathology: applications to substance use disorders. *Journal of Studies on alcohol, 58*(1), 48-66. doi: https://doi.org/10.15288/jsa.1997.58.48.

Jalali, K. S. (2022). RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALITY TRAITS AND HAPPINESS AND A SENSE OF RESPONSIBILITY AMONG PRIMARY SCHOOL PRINCIPALS IN DISTRICT 4 OF TABRIZ. *Journal of Positive School Psychology*, 11154–11164-11154–11164. doi:https://journalppw.com/index.php/jpsp/article/view/6750

Khosroshahi, J. B., Abad, T. H. N., & Abassi, N. M. (2013). The relationship between personality traits, emotional intelligence, and happiness among university students. *Journal of Kermanshah University of Medical Sciences, 16*(6). doi:https://brieflands.com/articles/jkums-77339.html

King, D. B. (2008). Rethinking claims of spiritual intelligence: A definition, model, & measure. Unpublished master's thesis, Trent University, Peterborough, ON, Canada. http://www.sciepub.com/reference/293423.

Lun, V. M.-C., & Bond, M. H. (2013). Examining the relation of religion and spirituality to subjective well-being across national cultures. *Psychology of Religion and Spirituality, 5*(4), 304. doi: https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/a0033641

McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1985). Comparison of EPI and psychoticism scales with measures of the five-factor model of personality. Personality and Individual Differences, 6(5), 587–597. https://doi.org/10.1016/0191-8869(85)90008-X.

Moalemi, S., Ragibi, M., & Salari Darghi, Z. (2010). Comparison of spiritual intelligence and mental health in addicted and non-addicted people. *Journal of Shaheed Sadoughi University of Medical Sciences, Yazd, 18*(3), 235-242. doi:https://jssu.ssu.ac.ir/browse.php?a_id=1097&sid=1&slc_lang=en

Moltafet, G., Mazidi, M., & Sadati, S. (2010). Personality traits, religious orientation, and happiness. *Procedia-Social and Behavioral Sciences, 9*, 63-69. doi:https://doi.org/10.1016/S0191-8869(03)00051-5

Momeni, K., & Rafiee, Z. (2018). Correlation of social support and religious orientation with life satisfaction in the elderly. *Iranian Journal of Ageing, 13*(1), 50-61. doi:http://salmandj.uswr.ac.ir/article-1-1189-en.html

Onwuegbuzie, A. J., & Daniel, L. G. (2003). Typology of analytical and interpretational errors in quantitative and qualitative educational research. *Current issues in Education, 6*. doi:http://cie.asu.edu/ojs/index.php/cieatasu/article/download/1609/651

Pourkord, M., Mirdrikvand, F., Karami, A., & Karimi, H. (2021). The Role of Attachment Styles and Religious Attitudes in the Adjustment of Students. *Health, Spirituality and Medical Ethics, 8*(1), 20-27. doi:http://dx.doi.org/10.29252/jhsme.8.1.20

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

Raisi, M., Ahmari Tehran, H., Heidari, S., & Mehran, N. (2014). Demographic survey of the spiritual intelligence in medical faculty of Qom University of medical sciences. *Health, Spirituality and Medical Ethics, 1*(1), 23-29. doi:http://jhsme.muq.ac.ir/article-1-43-en.html

Rezaee, M., Hedayati, A., Naghizadeh, M. M., Farjam, M., Sabet, H. R., & Paknahad, M. (2016). Correlation between happiness and depression according to beck depression and oxford happiness inventory among university students. *Galen Medical Journal, 5*(2), 75-81. doi:DOI: https://doi.org/10.31661/gmj.v5i2.598

Rizvi, M. A. K., & Hossain, M. Z. (2017). Relationship between religious belief and happiness: A systematic literature review. *Journal of Religion and Health, 56*, 1561-1582. doi:https://doi.org/10.1007/s10943-016-0332-6

Sahebalzamani, M., Farahani, H., Abasi, R., & Talebi, M. (2013). The relationship between spiritual intelligence with psychological well-being and purpose in the life of nurses. *Iranian Journal of Nursing and midwifery research, 18*(1), 38. doi:https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3748553/

Tawakal, S., & Shahtalebi, B. (2019). The Relation between Spiritual Intelligence and Organizational Citizenship Behavior, Organizational Commitment and Transformational Leadership of Principals in Elementary Schools of Golpayegan in School. *Journal of New Approaches in Educational Administration, 10*(37), 85-108. doi:https://jedu.marvdasht.iau.ir/article_3460.html?lang=en

Sharabiani, A. A., Kazemi, N., & Mousavi, S. V. (2018). The role of personality traits in predicting the spiritual intelligence of senior high school students in Bostanabad. *Journal of Pizhūhish dar dīn va salāmat, 4*(5), 6 .76-7 doi:https://journals.sbmu.ac.ir/jrrh/article/download/18151/16181/

Shojaei, A., & Soleymani, E. (2015). The effectiveness of spiritual intelligence training on the psychological well-being of students is covered by the Imam Khomeini relief committee. *Journal of school psychology, 4*(1), 104-121. doi:http://jsp.uma.ac.ir/?_action=articleInfo&article=288&lang=en&lang=fa&lang=en

Sillick, W. J., Stevens, B., & Cathcart, S. (2016). Religiosity and happiness: A comparison of the happiness levels between the religious and the non-religious. *Journal of Happiness and Well-Being, 4*(1), 115-127. doi:https://researchoutput.csu.edu.au/en/publications/religiosity-and-happiness-a-comparison-of-the-happiness-levels-be

Soto, C. J. (2013). Is happiness good for your personality? Concurrent and prospective relations of the big five with subjective well-being. *Journal of Personality, 83*(1), 45-55. doi:https://doi.org/10.1111/jopy.12081

Warnecke, A., Baum, C., Peer, J., & Goreczny, A. (2014). Intercorrelations between Individual Personality Factors and Anxiety. College Student Journal, 48, 23-33.

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]

https://www.ingentaconnect.com/contentone/prin/csj/2014/00000048/00000001/art00003.

Woo, H., & Ahn, H. J. (2015). Big Five personality and different meanings of happiness of consumers. *Economics & Sociology, 8*(3), 145. doi:https://search.proquest.com/openview/6006846ce7771ab5dc4e6f3cc8bffac3/1?pq-origsite=gscholar&cbl=1416337

Zamanipoor, A., Afsha, J. M., & Jeshni, A. H. (2015). The relationship between spiritual intelligence with happiness and creativity in fifth-grade elementary male students in Shiraz. *International Journal of Education and Management Studies, 5*(3), 207. doi:https://search.proquest.com/openview/3460c9b230eb797fae4c4bf64527b97f/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2032132

[Downloaded from fpcej.ir on 2026-11-27]

[DOR: 20.1001.1.24234850.1400.7.2.2.0]